SOCIETATEA MODERNĂ

REDACȚIA : *Din cele afirmate pînă acum, rezultă un consens asupra necesității sportului de masă. Se recunoaște că sportul este apt să corecteze unele influențe ale stării de civilizație (sedentarism, alimentație excesivă și rafinată, hiperîncordare nervoasă etc.) asupra formei noastre fizice. Pe de altă parte, sportul este legitimat ca mijloc de cultură, se vorbește despre frumusețile lui plastice și morale. Prin prisma acestor date se poate pune întrebarea : ce este mai important pentru o națiune, să devină competitivă pe plan sportiv internațional, prin cîțiva mari performeri, pregătiți de multe ori în condiții de laborator, sau să urmărească, în principal, creșterea unor generații sănătoase și viguroase din punct de vedere fizic și moral, acceptînd riscul de a nu fi deocamdată competitivă, pînă cînd, din planul general, din masa populației, se vor ridica, în mod firesc, elemente apte de confruntare internațională ? Ideal ar fi ca, în ambele sensuri, să se acționeze concomitent. Dar, cum această sincronizare este dificilă prin investițiile pe care le reclamă, care dintre cele două aspecte merită prioritate în funcție de importanța ei socială ?*

IANCU GONȚEA : *În orice acțiune trebuie pornit de la anumite premise și eu am să pornesc de la premisa apărării sănătății, pe care o consider ca cel mai valoros bun al omului. Să vedem, în actualele condiții social-economice, ce anume obligă la reflecții pe marginea locului pe care trebuie să-l ocupe sportul în societatea contemporană ?*

Datorită progreselor științei și tehnicii s-a produs un salt extraordinar în industrializare, aceasta înlocuind forța depusă de om prin forța mașinii. Dezvoltarea automatizării impune omului tot mai mult o viață predominant sedentară. Dezvoltarea confortului și generalizarea lui s-au întins pînă în viața intimă, domestică, a familiei, înlocuind și acolo diversele mijloace manuale cu mijloace industriale, mecanice ; dezvoltarea mijloacelor de transport, în comun sau particular, toate acestea au avut ca rezultat o solicitare din ce în ce mai mică a omului ca organism biologic. Acesta ar fi, deci, un aspect. Dar mai există și un altul. Dezvoltarea mijloacelor de culturalizare și de difuzare (radio, televiziune, conferințe etc.) face ca omul, chiar în timpul liber, să stea ore de-a rîndul în fața televizorului, a aparatului de radio, ceea ce vine să completeze și să generalizeze hipocinematoza, care constituie una dintre caracteristicile societăților din țările cu industrie avansată și cu economie prosperă.

Pe scurt, omul este din ce în ce mai solicitat din punct de vedere intelectual. Adică, pe de o parte, avem de-a face cu hipocinematoză, din punctul de vedere al mișcării, iar, pe de altă parte, se întîlnește o suprasolicitare nervoasă, care depășește posibilitățile de adaptare a multora dintre noi.

Omul, beneficiind de un sortiment din ce în ce mai larg de produse alimentare industrializate, se alimentează tot mai mult după criteriul subiectiv al deprinderilor, al poftei, al gustului, el nu-și mai alege produsele alimentare pe criterii științifice. În această situație intervine un al treilea factor : discrepanța dintre nevoile de calorii (solicitări fizice mici) și consum. Trebuințele se micșorează, însă, datorită sortimentului tot mai larg și mai atrăgător de produse alimentare, omul consumă mai mult decît are nevoie și pot spune că în cadrul unui studiu efectuat în instituțiile de finanțe-bănci din țara noastră am găsit că pînă la 50 la sută din salariați sînt hiperponderali.

Caloriile digerate în plus se depun sub formă de grăsimi, ceea ce constituie un risc mare. Dar, ar mai fi și altceva care concură — și dv, care faceți sociologie și psihologie, cred că observați modificările apărute în comportamentul omului în societatea actuală. El a devenit mai puțin stăpîn pe sine decît pe natură, și aspectul nu trebuie nesocotit. La aceasta contribuie modificarea echilibrului între solicitarea nervoasă și cea fizică, iar, în plus, mai intervine și un factor metabolic. Noi ne-am rafinat ca dezvoltare, ca pretenții și posibilități de cultură, dar, din punct de vedere biologic, n-a apărut nici o modificare în structura metabolică, aceleași trebuințe are omul ca și acum cîteva secole. Industria îi dă omului glucidele rafinate, dar lipsite de vitamina care este indispensabilă pentru metabolizarea glucidelor. Și cum glucoza este principala sursă energetică a creierului, metabolizarea ei defectuoasă determină un dezechilibru fundamental, care mărește sensibilitatea sistemului nervos, ceea ce nu constituie un avantaj.

Pornind de la aceste premise ce nu pot fi nesocotite, ce rosturi cred eu că are sportul ? Mai întîi, aș vedea sportul ca un păstrător al sănătății. Omul nu apreciază sănătatea decît atunci cînd n-o mai are, dar, din păcate, atunci este prea tîrziu. De aceea, trebuie să i se amintească mereu cum să și-o mențină.

Societatea socialistă pune pe primul plan omul ; și dacă țineți seama că cel mai de preț bun al său este sănătatea, cred că avem reala datorie de a centra organizarea sportului pe această direcție — apărarea sănătății omului. De la această premisă trebuie să izvorască concepția noastră despre sport și există suficiente fapte care argumentează raționamentul.

Ar fi extrem de interesantă o statistică în măsură să arate cîți dintre semenii noștri fac mișcare. Mișcarea este indispensabilă organismelor de toate vîrstele. A suprima mișcările unui copil înseamnă a-l debilita. Bolile cardiovasculare au ajuns pe primul loc printre cauzele mortalității. Ele sînt consecința hipocinematozei. Pune un om în stare de repaus un timp oarecare și i se vor atrofia oasele. În urmă cu 30 de ani, cînd se opera un bolnav, acesta era ținuit în pat și o săptămînă nu se mai putea mișca. Astăzi, după 12 ore, este pus în mișcare și mobilizarea precoce influențează în bine procesul de restabilire.

REDACȚIA : *Cum vedeți posibilă reflectarea reală a binefacerilor sportului în potențialul biologic al națiunii, deoarece o serie de clasamente comparative întocmite după Olimpiade au condus la concluzii contradictorii față de cele tehnic-sportive ?*

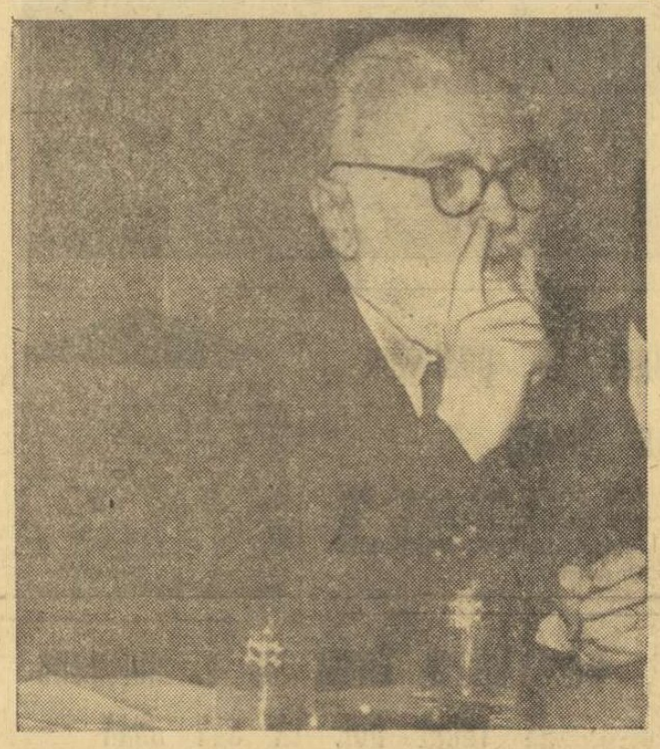

MIHNEA GHEORGHIU : *Calitatea de geniu muzical nu presupune aptitudinile naționti...*

REDACȚIA : *Statistica afirmă că Norvegia și Finlanda au dezvoltat un formidabil sport de masă, fără să figureze în primele locuri din clasamentele globale ale competițiilor mondiale și olimpice.*

ASCANIO DAMIAN : *Scandinavii au mii de participanți la concursurile tradiționale de schi.*

IANCU GONȚEA : *Aș mai adăuga ceva despre necesitatea educării deprinderii de a face sport. Există dovezi că ea lipsește. În studiul pe care l-am efectuat în instituțiile de finanțe-bănci din București, am întîlnit și tineri hiperponderali, care se complac într-o viață complet sedentară. Sînt convins că s-ar putea redresa multe lucruri, dacă măcar celor tineri li s-ar cultiva gustul pentru mișcare, pentru exercițiul fizic, astfel încît acesta să devină pentru ei o necesitate. Sigur că nu se poate aplica aceasta în orice condiții. Dar, măcar dacă am cîștiga pentru sport tineretul pînă la 25—30 de ani, încă tot ar fi ceva. Noi trăim acum, dar trebuie să vedem lucrurile în perspectivă, adică ce va avea societatea mîine și îndeosebi ce va avea colectivitatea noastră de profitat de pe urma a ceea ce facem noi azi ; deoarece, în ultimă instanță, de pe urma oricărei activități trebuie să rezulte un profit fizic, moral, psihic, sau de alt gen și eu cred că profitul în materie de sport — profitul colectiv — este numai și numai întărirea stării de sănătate.*

Sînt adevăruri pe care le impune știința pretutindeni și cotidian. Dv, ziarul „Sportul", trebuie să vă spuneți opinia de specialitate bazată pe datele științei. Cei care nu țin seama de opiniile tehnicienilor greșesc incontestabil. Aplicarea științei numai în unele domenii practice ale vieții și rămînerea în urmă în altele îl face pe om să riște să devină victima propriilor sale succese asupra naturii. Performanțele obținute în știință și tehnică, performanțe fizice și intelectuale, care nu pot fi puse la îndoială, n-au apărut subit, ci prin acumulări necontenite, de la generație la generație, și nu trebuie uitat că toate binefacerile rezultate de pe urma lor se cuvin întoarse omului. Iar, dacă acum nu e oportun să dezbatem o serie de chestiuni, pentru că nu sînt încă realizate condițiile necesare, le putem discuta ca repere pentru viitor.

GEORGE MACOVESCU : *Noi facem niște lucruri cu totul excepționale, dar, în schimb, neglijăm uneori acul de cusut.*

REDACȚIA : *Ca producția de material sportiv să fie ineficientă economic, pare un nonsens ! Și totuși, la noi așa este. Ni se pare întemeiat ca pledoaria pentru sportul de masă să fie însoțită de sublinierea necesității unui minimum de condiții.*

ASCANIO DAMIAN : *Văd că sîntem de acord că trebuie puternic sprijinit sportul de masă, din aria căruia vor apare și performanțele. Din marile colectivități vor fi descoperiți și selecționați, în mod firesc, cei mai dotați. Trebuie să li se acorde acestora tot sprijinul necesar, material și moral, fiindcă, nu trebuie să ne ascundem după deget, acest suport e foarte necesar.*

GEORGE MACOVESCU : *Ce ne împiedică să facem acest lucru ? Nu cumva am rămas cu vreo idee pe care nu vrem s-o dezvoltăm ?*

ASCANIO DAMIAN : *Poate cu un fel de ipocrizie.*

GEORGE MACOVESCU : *De ce în societatea noastră ideea de a-ți face o profesiune din ceva ar fi contrară legilor socialiste ? Pentru viitor trebuie văzut dacă acești oameni nu vor deveni un fel de paraziți ai societății, dar nu cred acest lucru. Generațiile imediate vor ajunge în situația de a lucra mai puține ore pe zi. În anul 2000 se va lucra, probabil, numai 4 ore pe zi, suficient pentru acoperirea necesităților societății și ale vieții individului. Timpul liber va crește mult și poate atunci vom ajunge la acel om pe care l-a visat Marx. Atunci cînd vom stăpîni și mai bine natura, vom putea dispune mai pe larg și de noi. Pe plan sportiv se vor obține, probabil, performanțe și mai mari, dar mergînd tot pe ideea de la cantitate la calitate.*

IANCU GONȚEA : *În ceea ce privește sportul de performanță, el se naște de la sine și dacă mai este și stimulat, cum se întîmplă la noi, se va dezvolta și mai repede. Cred că este bună și această direcție, deoarece se încadrează într-o tendință mai generală. Omul caută să atingă performanțe în toate domeniile. Dacă poate vedea Luna și pe partea cealaltă, el încearcă să realizeze și acest lucru. Atunci, de ce să nu străbată în mai puține secunde o distanță oarecare ?*

Dacă aceste performanțe s-ar realiza, însă, fără brutalități, ar fi ceva ideal. În dorința de a-l învinge pe adversar se face uneori orice rabat din punct de vedere etic. Dezicerea aceasta constituie ceva rușinos. Cînd se discută problema locului sportului în societatea contemporană trebuie precizate neapărat și comandamentele morale. Noi trebuie să ridicăm potențialul biologic al oamenilor, vigoarea lor. Desigur, fără a exclude și participarea la competiții, dar ea trebuie făcută numai de pe pozițiile eticii, care stau la baza societății noastre.

REDACȚIA : *Unii sociologi moderni exprimă opinia că sportul de performanță va decade în viitor tocmai datorită propriilor sale excese. Performanțele vor deveni tot mai dificile, pretinzînd un regim de muncă și de viață care unilateralizează cvasitotal individul. Or, se pare că acest tip uman va fi în contradicție cu modelul uman al anului 2000, previzibil ca o ființă situată la un nivel de echilibru superior.*

GEORGE MACOVESCU : *Este o contradicție căreia Marx nu i-a dat răspuns. Dezvoltarea societății moderne, exigențele ei, arată că tipul omului Renașterii (simbol de multilateralitate) nu mai e posibil în societatea actuală, deoarece specializarea devine tot mai îngustă și mai tiranică, ținînd seama de dezvoltarea științei în toate domeniile. Ne aflăm la începutul unei perioade excepționale, din punctul de vedere al perfecționării omului. Asistăm la marea revoluție tehnico-științifică. Cum se va solda influența acestei revoluții asupra omului, e greu de răspuns cu precizie, deocamdată. Cei care vor trăi aproape de anul 2000 vor avea un răspuns mai clar.*

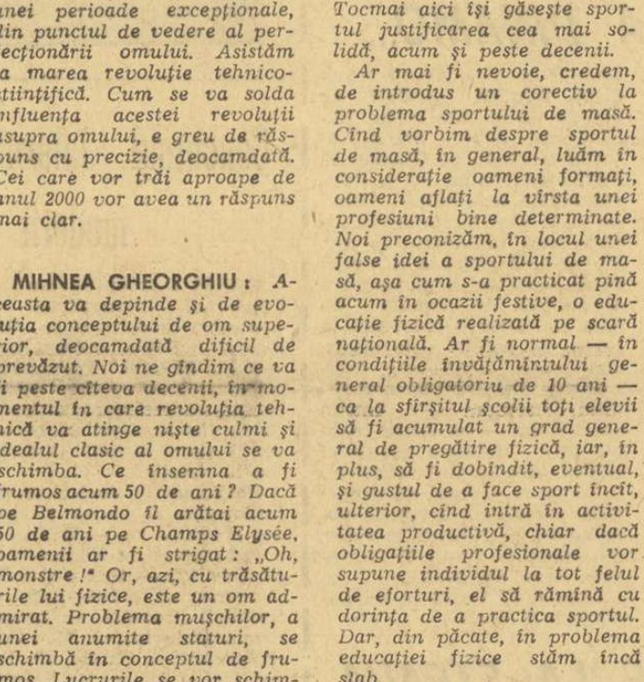

MIHNEA GHEORGHIU : *Aceasta va depinde și de evoluția conceptului de om superior, deocamdată dificil de prevăzut. Noi ne gîndim ce va fi peste cîteva decenii, în momentul în care revoluția tehnică va atinge niște culmi și idealul clasic al omului se va schimba. Ce înseamnă a fi frumos acum 50 de ani ? Dacă pe Belmondo îl arătai acum 50 de ani pe Champs Elysée, oamenii ar fi strigat : „Oh, monstre !" Or, azi, cu trăsăturile lui fizice, este un om admirat. Problema mușchilor, a unei anumite staturi, se schimbă în conceptul de frumos. Lucrurile se vor schimba fundamental. Alimentația va fi mai judicios calculată și combinată. Exercițiul fizic în aer liber va deveni un bun general. Atîta vreme cît această armonie a fizicului și psihicului rămîne un element exemplar, care evoluează o dată cu gîndirea societății, cu necesitățile, ideea de artă și de frumos va evolua în coexistență cu recordurile sportive.*

Credeți că Wells cînd s-a gîndit la oamenii din Lună nu i-a conceput după chipul și asemănarea lui Dumnezeu ? Cu siguranță. În caricaturile vremii, care reprezentau imaginea marțienilor, se găsesc tipuri speciale, probabil pentru faptul că femeile și tinerii de atunci aveau acel ideal de frumusețe care reprezenta pentru ei un summum. Am recitit „Comedia erorilor". Shakespeare (care era amator de sporturi, ca toți englezii săi, ori în ce loc geografic îi plasa) face o comparație cu mingea de fotbal : „Am I so round with you as you with me, that like a football you do spurn me thus?"[1]) Din curiozitate profesională, am căutat date despre practica sporturilor pe vremea lui și am găsit (în „Anatomia abuzurilor" de Philip Stubbes, 1583) descrierea unui meci de fotbal, de o cruzime tragicomică. Autorul, un puritan, arăta că adversarii se băteau, se sfîșiau ca fiarele pe teren, ba chiar se urmăreau cu înverșunare și după sfîrșitul partidei. Era, desigur, o exagerare conștientă din partea unui adversar al tuturor artelor, așa cum erau puritanii, în bigotismul lor religios. Însă nu e mai puțin adevărat că o istorie a comportamentului sportiv n-ar fi lipsită de oarecare actualitate. Ați văzut, negreșit, filmul lui Lindsay Anderson „This sporting life", sau piesa de teatru „Golden Boy" de Clifford Odets și cunoașteți marele număr de opere literare dedicate vieții sportive. Nu putem trage din ele numai concluzii pesimiste, dar să nu ne interzicem dreptul de a medita asupra lor, acum, cînd în unele țări sportul intră în componența „civilizației de consum", cu multe din atributele ce i se contestă pe drept cuvînt. Eu am scris, într-un fel, tocmai despre asta, în singurul meu articol din ziarul „Sportul", intitulat „Suporterul insuportabil". Fiindcă, precum spuneam, dacă sportul ar trebui să fie, ori să devină, una dintre arte, preferințele mele în privința muzelor ei s-ar îndrepta, plastic vorbind, mai curînd spre coiful Minervei, decît spre cel al lui Marte.

REDACȚIA : *E adevărat că idealul de frumusețe se schimbă de la epocă la epocă. Dar idealul de frumusețe al omului provine din luciditatea și din instinctul său de conservare. Omul nu se va putea conserva în afara ideii de echilibru între planul fizic și spiritual. Acest comandament va rezista și rezistă epocilor. Tocmai aici își găsește sportul justificarea cea mai solidă, acum și peste decenii.*

Ar mai fi nevoie, credem, de introdus un corectiv la problema sportului de masă. Cînd vorbim despre sportul de masă, în general, luăm în considerație oameni formați, oameni aflați la vîrsta unei profesiuni bine determinate. Noi preconizăm, în locul unei false idei a sportului de masă, așa cum s-a practicat pînă acum în ocazii festive, o educație fizică realizată pe scară națională. Ar fi normal — în condițiile învățămîntului general obligatoriu de 10 ani — ca la sfîrșitul școlii toți elevii să fi acumulat un grad general de pregătire fizică, iar, în plus, să fi dobîndit, eventual, și gustul de a face sport încît, ulterior, cînd intră în activitatea productivă, chiar dacă obligațiile profesionale vor supune individul la tot felul de eforturi, el să rămînă cu dorința de a practica sportul. Dar, din păcate, în problema educației fizice stăm încă slab.

A fost amintită aici așazisa antinomie „fizic-intelect", sugerîndu-se că n-ar avea prea mare audiență. Credem, totuși, că este cazul să ne gîndim încă la ea, deoarece oameni de mare cultură, cum au fost Vianu și Arghezi, erau mai curînd adversari ai sportului, decît prieteni ai săi.

GEORGE MACOVESCU : *Vianu și Arghezi au fost mari personalități scriitoricești, dar au făcut surprinzătoare afirmații sceptice sau aspre la adresa sportului. Este adevărat.*

IANCU GONȚEA : *În privința așa-zisei antinomii dintre dezvoltarea facultăților fizice și intelectuale, mă întreb cum de a putut să apară, cînd toată istoria omenirii, precum și experiența științifică sau empirică a umanității demonstrează unitatea dintre corp și minte. Cine crede că poate să facă sport de performanță fără să-și dezvolte aptitudinile intelectuale, se înșeală.*

REDACȚIA : *Astăzi constatăm în unele școli, referitor la educația fizică, o repulsie a elevilor, generată de o mentalitate izvorîtă din mediul familial. Să ne gîndim fiecare la cercul amicilor și cunoștințelor noastre. Majoritatea acestora umplu timpul liber al copiilor lor cu tot felul de activități (pian, balet, limbi străine), dar la sport se gîndesc prea puțin.*

MIHNEA GHEORGHIU : *Partial, aveți dreptate. Noi, cei de față, deși am ajuns profesori universitari, am făcut cu toții sport. Ce se întîmplă, totuși ? A existat o perioadă de trecere între sportul de maidan și cel de stadion. A face sport însemna pentru părinții noștri a trăi într-un mediu generator de golănie, mitocănie, bădărănie. De aici, temerea că tinerii se vor contamina cu mentalități ce s-ar fi putut răsfrînge asupra vieții sociale și a celei de familie, în mod negativ. Cred că aveți perfectă dreptate afirmînd că este absolută nevoie ca practicarea sportului să se realizeze în școlile de toate gradele, inclusiv în universități. Numai în acest mod s-ar șlefui gustul pentru educație fizică, realizat în condiții civilizate, iar acest cadru va garanta părinților și o educație concomitentă, încît ei nu vor mai sta în cumpănă dacă să-și lase copiii și la ora de natație, de pildă, nu numai la lecția de engleză. Există concepția greșită despre care ați vorbit și ea va mai persista atîta timp cît nu se va crea o opinie de masă care s-o combată.*

GEORGE MACOVESCU : *Trebuie militat foarte serios împotriva unor asemenea concepții, mai ales într-un stat socialist.*

REDACȚIA : *Mai sînt părinți care nu-și lasă copiii să practice sportul, invocînd „fragilitatea" acestora. Cum, de asemenea, există încă mentalitatea de a nu deschide geamurile, ca ei să nu răcească. Și aceste reflexe sînt încă alarmant de răspîndite.*

GEORGE MACOVESCU : *Este vorba, de fapt, despre anumite optici false îndreptate nu numai împotriva sportului, ba chiar împotriva igienei. Trebuie să militățm împotriva modului cum este concepută însăși igiena, la noi. În general, toate cele spuse mai înainte fac parte dintr-o sferă mai largă, cea a educației cetățenești.*

REDACȚIA : *Revenind la una din ideile discuției noastre, sîntem de acord că arta este o necesitate, cum informația cotidiană reprezintă o alta etc. Unde credeți atunci că trebuie plasat sportul, în ansamblul vieții moderne ?*

GEORGE MACOVESCU : *Alături de toate celelalte. Pe unii dintre oameni îi atrage mai puternic, pe alții mai puțin. Nu este posibil să facem din toți mari amatori de sport, nemaivorbind de performeri sau protagoniști, după cum nu toți pot fi mari amatori de literatură, de poezie, de știință. Într-o societate, și în socialism mai ales, trebuie oferite fiecărui individ toate posibilitățile între care și pe cea de practicare a sportului.*

REDACȚIA : *Ar fi tristă constatarea că un cetățean sau un grup restrîns simt mai puțin nevoia de poezie. Acest lucru poate fi chiar jignitor pentru un anumit nivel de cultură al unei națiuni. Dar ca milioane de oameni să nu practice un minimum de exerciții fizice ni se pare cel puțin la fel de îngrijorător. Considerați că ar fi concludent și oportun pentru investigația stării fizice a tineretului nostru să se realizeze o amplă examinare, să zicem, a tuturor tinerilor care recrutează într-un an ?*

MIHNEA GHEORGHIU : *Ar fi o chestiune delicată și care nu mi se pare în suficientă măsură concludentă.*

SILVIU BRUCAN : *În America, o treime din tineri sînt respinși la recrutare.*

MIHNEA GHEORGHIU : *Printre care un procent însemnat pentru insuficiență mintală.*

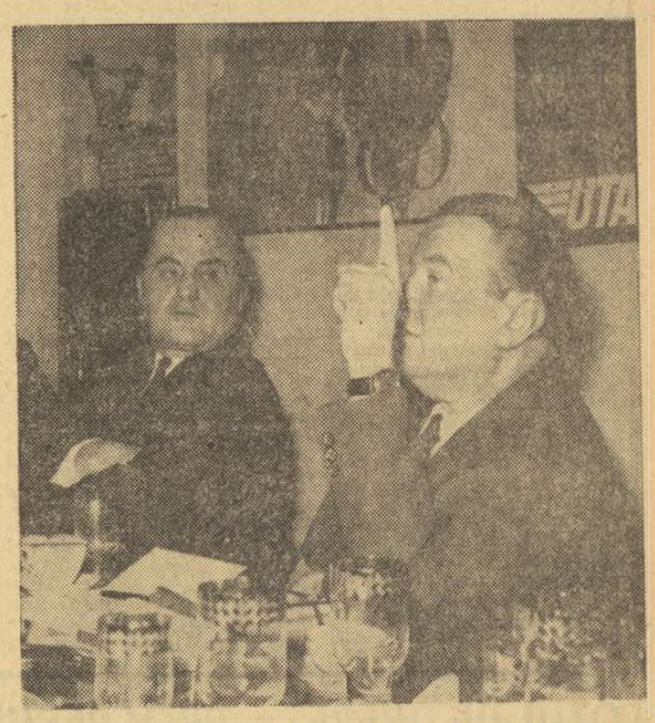

REDACȚIA : *Se observă, totuși, că un anumit coeficient, și nu lipsit de importanță, cel al înălțimii populației, a crescut mult în ultimii ani la noi.*

GEORGE MACOVESCU : *La dezvoltarea fizică a unui om concură mai mulți factori de viață, printre care se enumeră și educația fizică.*

SILVIU BRUCAN : *Evident, creșterea de care amintiți se datorește unor condiții de civilizație și de confort îmbunătățite.*

REDACȚIA : *Sporul de indici fizici ai generației actuale poate fi datorat, prin comparație, îmbunătățirii alimentației, gradului de civilizație și de igienă, în cea mai mare măsură. Acestor factori, însă, credem că efectul stimulator al sportului li s-a adăugat într-o prea mică măsură.*

SILVIU BRUCAN : *În sportul de masă, prin raportare la situația de acum zece ani, de exemplu, s-au făcut pași înapoi ?*

REDACȚIA : *Credem că da. Am preluat cu mulți ani în urmă o anumită idee despre sportul de masă, în care prea puțini au crezut și căreia s-a încercat totuși să i se dea viață. Ea a căzut în formalism și a mucegăit. Iar, odată ce am început să facem niște pași remarcabili în arena internațională, s-a născut și pericolul ignorării sportului de masă, al cărui concept se cere restructurat pentru a nu se crea sau menține un cerc vicios. Ne temem chiar că propagarea în mase și dezvoltarea educației fizice este împiedicată de preocuparea cvasi-exclusivă pentru menținerea poziției internaționale cucerite de marii noștri sportivi.*

SILVIU BRUCAN : *Eu cred că paralel cu preocuparea pentru competițiile internaționale trebuie să ne ocupăm și de mișcarea sportivă de masă ; în nici un caz să nu acordăm importanță covîrșitoare aspectelor competitive în dauna celorlalte.*

GEORGE MACOVESCU : *Este vorba de accente și de proporții.*

SILVIU BRUCAN : *Forurile responsabile trebuie să se preocupe și de Olimpiada de la München, dar și de mișcarea sportivă de masă.*

REDACȚIA : *Pentru următorii 4 ani, mișcarea sportivă este orientată, în cea mai mare măsură, după criterii și perspective olimpice. Totul se reglează în funcție de viitoarele jocuri de la München. Fiecare ramură de sport e apreciată și stimulată în funcție de medaliile și punctele ce se pot obține eventual acolo și nu după capacitatea lor de a contribui la fortificarea fizică și morală a maselor. Se susține de către unii că nu ne mai putem ocupa de educația fizică la scara națiunii, deoarece prestigiul sportiv cucerit pînă acum ne obligă să facem totul pentru a rămîne competitivi pe plan internațional.*

GEORGE MACOVESCU : *Ar fi interesant de știut dacă această orientare este afirmată în mod deschis la toate nivelele. Este datoria dv, care lucrați în presă, avînd drept preocupare acest domeniu, să promovați păreri în legătură cu asemenea concepții. Dacă aveți o profesiune de credință, apoi susțineți-o. Aceasta este, de altfel, misiunea dv, de ziariști.*

Au participat, din partea redacției, la masa rotundă : Emanuel VALERIU, Victor BĂNCIULESCU și Romulus BALABAN

Fotografii de **Aurel NEAGU**

---

[1]) **Dar minge de fotbal nu sînt, să m-azvîrliți de ici-colea, bătut. Dai dumneata cu mine-n el și el cu mine-n dumneata. De mai rămîn la voi, să mă-mbrăcați ca mingea-n piele ! (Replica lui Dromis din Efes, actul II, scena 1. După traducerea lui Ion Frunzetti și Dan Duțescu).**